

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiicărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 3 fi., pe $\frac{1}{2}$ an 1 fi. 50 cr. pentru România pe an 7 franci, pe $\frac{1}{2}$ an 3⁵⁰ franci. **Inserțiuni:** De un șir peti 6 cr. și 30 cr. timbru.

Abonamentele, manuscrisurile, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu.

Nebunul

după Spartacus de Alb și Negru.

Am scăpat fără de știre	Dări nouă la un popor
De cămașa cea forciată	Ce-i dedat a fi dător
Acum — sêrace copile!	Căci — crede minciunilor.
O sê umblu lumea tótă	
Și sê vê spun ce oi vedea	Unul cu barbă d'un cot
În călătoria mea.	Și cu păr ca un drotar,
	Cu ochielarii pe bot,
Es din casa din Sibiiu	Un obercărâmidar,
Și dau în piața mare	Se laudă că imparte
Și- ce zăresc mai întâi	La tótă lumea dreptate.
E o mândră adunare	
De bărbați reverendați	Vai, și lumea-lu mai credea
Cât spălați, cât nespălați.	Că-i bun de clonț dumnilui
	Și-n fabula ce-o țicea
Ei veniră se croescă	(Firear el al cucului)
Nou venit pentru a lor burtă	Tot mereu, cu jurământ
Carea nu se vede împlută	Intărea ori ce cuvânt.
Nici o dată; se croescă	

El dicea : Sunt fericiți
 Toți cei golani și lipsiți
 Și molateci, plângători
 Cari bocesc după cuptoriu
 Că aceia vor vedé
 (Vedé pe dracul sè-i ie).

Și-apoi : Sunt fericiți
 Cei bătuți și cei gonți
 Cei răniți și cei striviți,
 Proști ca gardul și smintiți
 Cari cred cuvântul popesc
 Și dică că-i domnețesc?

Bine-i popă, decă-i bine
 Cum dîseși că se cuvîne
 Celui ce vré ca se fie
 Ferice — en spune- mi mie
 De ce nu te lași golani
 Și calic ca un țigan?

Ori spune-mi esci fericit
 Decă N. te a palmuit
 Când te-a aflat sub feréstră
 Pândind ca a sa nevéstă
 Se-ți facă vr'un randevu :
 Spunemi ferice ești tu?

Când te-mpinge și te trage
 Cel ce muge ș'apoi rage
 Chiar precum răgești și tu
 Spune-mi ferice ești tu
 Decă te-aș împinge 'n tină
 Cu vină sau fără vină?

E drept că tu ș'a ta cétă
 Știe trăi boereșce
 Și lumea cu ap'o 'mbétă,
 Tot în turbur pescuește
 Și apoi rîde rîde-n pumni
 De acea cétă de nebuni
 Carea crede la lingăi
 Mincinoși și tekergăi.

Drept că prescurile bune
 Unt de lemn și vin și bani,
 Colivă, vinars de prune,
 Numai acești șêrlătani
 Consumă — dară vè spun
 Sè nu credeți că-s nebun!

Èr poporul, vai de el
 Mâncă usturoi și cépă,
 Postesce amar de el
 Și nici nu-i scap 'a bé apă
 Ci vinarsul puturos
 Lu crede mai de folos.

Èr popimea, mance-o vermii
 Nu-ncetéz' al mulcomi
 Se postescă toți creștinii
 De vor a se mântui
 De anaftema spurcată
 Și drăcôica cea turbată.
 Îngrețat până la gât
 Am fugit preste hotar
 Și m'am pomenit de cât
 In frumoșelul Szatmár,

Și cum fugeam pre cel drum, Acești doi, dela națiune,
Lumea-mi dăcea că-s nebun. Merită un ord de — fune.

În călătoria mea
Până-n Blaj nu m'am oprit
Unde hotelul lui Vanesa
C'un târtan e 'nlocuit
Care scie românește
Chiar precât sciu eu turcește.

Loyola mi se căește
Că Podoba cu Gavrilă
I-ar fi scris cum că domnește
O bôlă cam teribilă
Între pruncii dela scôlă
Cum-i dîc la astă bôlă?

Prav destul poșede Blajul,
Ci la pușcat nu-e bun
Numai se-ți umple gâtlegiul
„Prav și pulbere și fum
(Par' că dîce) se va face
Din voi în locul de pace“!

Mi dăcea pater Lojola
Că trăsniții de scolari
Nu cred infalibilitatea
Nici sînt iesuiți scolari
Cu tôte că Podoba
E al doile Loyola.

Mai are Blajul un rit
Unde pot pașce uniții
Décă nu le-a fi urît;
Ba cred că și neuniții
Ar afla aci pășune
Chiar și-n luna lui Răpciune
Ca-n vremile cele bune.

Mi spunea că darvinismul
Prinde țepeni rădăcini
Éră materialismul
Face sectă-ntre creștini
Și Podoba cu Gavrilă,
Cu Herr Albu plâng de milă.

Din Blaj pân la Cluj fugii
Ca se vîd pe Podoba
Care dă mândre lecții
În artea lui ebbada;
Meritul seu cel mai mare
E că piele pe nas — n'are.

Cînd vream a compătimi
Pe Gavril & Podoba
Etă-n drum mi se ivi
Un Bohoțel careva,
Care a-nfundat — eū nu cred
Un fond gherlenesc întreg.

În Cluj vîdūi pe Gavrilă
Cel cu nasul de Pfund Solle
Care n'are nici o milă
De cel ce mîncă fasole;

Eu, cum-lū fipsez cu ochiul
Cum vîd că cine-mi stă-n drum
Scuip, se-i piéră de deochiul
Și rîcnesc ca un nebun:

Domnule unde ni-să banii
Care ni iau dat sermanii?

Și, vedând că întrebarea
O făceam categoric

Nu-lă mai prinse, bietul starea

Nici me lăsă se mai ȋic,
Ci-mi respunse Domnul meń,
Am copii nu da că-i rėu!

Nu dau, i respund cam aspru
Numai fără de rezervă

Se-mi spuni toți consociei tei!

D'apoi, unul este Bilt,
Care d'un favor se serva
Cu mine și alți lingăi

Al doile pare-mi că'i Lupul
Părtinitoriul de sânti

Cu Anca și Munteanul
Și alți iubitori d'arginți,
Noi suntem efori pe pont
Preste al calicilor fond.

Bine, ȋic, voi nespălații
Voi lupi cu lână de oiă
Voi nebunii desmățații
Voi a iadului urgiă,
Să vă dați de loc socota,
Se pricépă tótă glóta!

Atunci, un glas pré potinte
Aũzii de preste nori:

Lașă moșul nepotinte
Și pre bieții păpători!
Au nu veđi că chiar satan
E Romănilor dujman?

„De mult tot ȋic dracului

Să vă ducă renegații
Da, se-i ducă-n țera lui
Toți rėii și blăstămații
Șarlătanii și cirocoii
Și smintiții și moroii:

Dar nu vrė, precum se vede

El cu ei s'a conjurat
Și (mė jur de nu mi crede)
Bruderschaft, aũ incheiat!

Ei au dat mâna cu el
Și e ca ei de crudel.

De necaz și de mânie

Lăsaiũ Clujul focului
Și trecui preste câmpie
Chiar în țera dracului.

Dómne, dómne ce mai țeră,
Tot foc, flacără și pară!

Mei drăcuț incornurat,
I ȋiseiũ în graiul meu,
Să-mi spuni tu adevėrat
Ce comedii faci mereũ

De nu-lăși pe Bohoțel
Se-și de sémă frumoșel?

Dracul prost și cam fricos. Tot p'atăta trântori grași
 Vêdend că nu sciu de frică Mai formau un consistor
 Dice, răspund bucuros, Inse netunși și nerași;
 Dar eu nu sciu chiar nimicâ Cestia erau mai cu sporiu
 De fond și școlă română Întru tot ce-i bun in lume
 Spună cine-i dea 'ndemână Și are unguresc nume.

Și cine-i acolo drace? De altcum rivaliséză
 — Nice eu nu sciu curat, Uniții cu neuniții;
 Șciu că Bilț face ce face Nici unul nu reteréză
 Cu vr'un neam, cu-n om de stat Ci pășesc, pășesc sântiții
 Și póte . . dar nu đfc đěű, Pe calea lui tik, tek, tok,
 Cu . . mai scii și lucrul reű! O, de szamár dobitok!

Și din a dracului țeră În jur de Orbia mare
 Mi luaiű strașnic avént Am vėđut mulți grunđi de sare
 Și m'am dus, ~~dusum am~~ ~~eră~~ ~~in~~ ~~impuțiti~~ — și luminare
 Pe deasupra de pământ Orbecând afar de cale
 Până l'un loc óre care Și strigând in gura mare:
 Ce-i numit Orbia mare. Io-s „lumina“, „eu sum sare“

Cad in cur sosind aici; Rară-i lumina ori sarea
 Erau dóue consistóre! La carea nu-i e rușine
 Câțiva trântori canonici A respica cum i e starea
 Conduceau de sub suóre Ci toți și tóte, creștine,
 Neșce cocóne de braț Vorbesc limba lui Arpad
 Ca hoheriű câni-n lanț. Par c'ar fi mâncat mäslat.

Prea sântiții canonici Disgustat d'atăta sare
 Cu naș roș de trandafir Mi luai-u códa de-a uměr,
 Eraű adunați aici Eșiű din Orbia mare,
 Se scarmine fir de fir Alte minuni se mai numěr;
 Funi-i-a unui proțap Plecatam cătră Lugoș
 Se póta intra prin ac. Călare pe un cocoș.

Aci chiar se preumbla
Un sfântoc de canonic
Supra numit Ma-din-cia
Și vorbia per „sei gütig“
Cu o mândră coconiță,
Nemțoică de bună viță.

La puntea d'ingă Timiș
Mai vedui un hăbăuc
Ce se puse pe furis
Vis a vis de Nepomuc,
Era plebanul Tămaș,
Prota cel nou din oraș.

Nu-i vorbă, Tit Liviu
Încă era la trafică
Și vedënd pre Jiviu
Lu invită la pălincă
Dar acela refusă
Și Liviu strănută.

Din Lugos, cu un Schnellzug
Venii la Caransebeș
Unde vedui mândrul jug
Făcut de cel fără greș,
Pe séma a celor sânti
Ce n'au aur nici arginți.

Aci nu făcui mulți pureci
Căci că pașa Musta fa
Mi spuse: te cară deci
De nu te măncă pielea,
Căci că, noi, in Bosnia,
Argăsim și-acum pielea!

Nesciindu-me-n greșelă,
Fără pic de atestat,
Ne așteptând argăsélă,
Luiau drumul spre Arad
Unde vlădica Mețan
Chiar inșiră la duhan.

Nu sciu ce, și nu sciu cum,
Din ce pricină, nu sciū,
Mețan dise că-s nebun
Și că-s bun numa-n Sibiiū:
Dar io-lu intrebaiu rēstit:
Romanul ce ți-a greșit?

Cum vedu nenea Mețan
Ca Romanul-il cunosc,
Începu a-mi da duhan
Și a-mi predica de rost:
Se nu fiū protivitor
Cătră-un binefăcător.

Dar lumca' mi striga cam tare
Ce cauți tu in Bănat?
Deci fără precugetare
De aci drumul l'am luat
Și necăjit prea amar
Am fugit până-n Sătmar.

Ici nesciind ungurește
M'am înțeles cam cu greu
Cu clerul care orbește
Pe laici cu tonul seu
Și le cântă: tak, tek, tik
Iszaiáš bokkazik.

Credënd că popii nu fură
 Ci trăesc un traiū uman,
 Credënd că mǎncă presecură
 Dela norodul sërman
 Ca se-l si mai lumineze
 Și de rei se-l depărteze,

Întrat'am la un părinte
 Cu perul sgăit în cefă
 Ras de tot, și știrb de un dinte
 Cu nasul roș ca o cefă,
 Și i-am đis: bună điua,
 El mi-a respuns: mi esoda?

Veđind grósa simplitate
 Pusă sub masca culturei
 Mi aruncaii traista-n spate
 Și strigaiū, cât potūi lumei
 Vino lume și te miră,
 Sătmărenii cum le-nșiră.

Și le inșiră domnește
 Nici un om nu pricepea
 Popa ce hodorogește
 Cu dómna preutésa
 Ori cu copilașii lui
 Era lumea dracului.

Prea învęțatul părinte
 Și cu dómna preutésă,
 Fiind năbușiți la minte,
 Au o limbă mai alésă
 Decât cea próstă și grósă
 Ei au o limbă pěrósă.

Intrebând ce e pricina
 De acest cler unit curat
 E așa destrăbălat
 Mi-a respuns: oh, cauza
 Crede-mě nu-i vlădica
 Szaboul dela Gherla.

C'acela nu-i tot cu ei
 Ci ei sunt nesce mișiei
 Nesce hoți, nesce pungași
 Și renegați nevoiași
 Carii cerșesc româneșce
 Și sudue unguresce.

De aci mai departe-am mers
 Până am dat de Sighet
 Unde Stan pila o-a sters
 Și-a dat'o la quam libet;
 Aci, jupânul Mihalka
 'Și mișca continu falca.

Vai, mare-i țera lui Dragoș,
 Dar nu veđi om fără greș
 Pe lângă dlu Mihalca
 Decât câte-un popă-ales
 Ba, ce sě veđi, nici cămeși
 Nau pe la Maramureș.

Cine o cămeșă are
 Lungă, până la buric
 Și a muri e în stare
 Cu ea — atunci đic
 Că popi pentru prohod
 Dă și slănina din pod.

De altcum, acum e moda
 Că popa-ntrebă pe mort,
 Colo, cât umbresc Gherla
 Că ce formă de prohod
 Se facă, veți sânteniă?
 Cât de scumpă-ntro mâniă?

Trecui dealul la Năsăud
 Dar ploua și fulgera;
 Ploia me făcuse ud
 Dar mie nici că-mi păsa
 Ci mergeam cântând pe drum
 C'ășa merge cel nebun.

Voiu se întru într'o casă
 Se hodinesc pucinel,
 Dar jupănul nu mă lasă
 Dădusem preste un mișel
 De Jidan inpărciunat
 Și rfiios și desmățat

Tot așa din casă-n casă
 Am ânblat și-am colindat
 Dar ah, nime nu mă lasă
 Ușa toți in spate-mi bat
 Căci eram mai știu și eu?
 Nu ca Jancheffes ovreu.

Deci veșind că nu-i de mine
 Scumpul campus Martius
 Mai privesc odată bine
 Și precum venii m'am dus,
 Căci se așcepta aci
 Scumpul Jupiter Bamfy.

Unde am mers și ce-am făcut.
 Nu mai știu, destul că ași
 Am veșut, ce n'am creșut:
 O cruce mare -n grumaz
 Atêrnând, nici nu știu cum
 Pe burta unui nebun.

Me-ntrebaiu, în care parte
 De a lunei voiu fi fiind?
 Căci, drept vă spun, nu știu carte
 Nici știu ce vor fi scriind
 Luminații gazetari
 Cu fórfecele lor tari.

Eram, pardon, vream să șic
 Că sum în o stradă mare
 Unde șede un vlădic
 Ceva Szabo, ôre care
 Care cu Eile mit Weile
 Se 'nvrednici de-o medaile.

Holt, mi șic, a cesta-i Deju
 Ori Strigon ori Baia mare
 Ori dóră chiar Dobrițenul
 Pus pe Kecskemet călare
 Sau, mai știu eu, e chiar Roma
 Lui Trefort — ori Budapesta!

Din marea perplesitate
 M'a scos o ciurdă de cióră
 Cari sburând pe sus, departe
 Pe un templu se pogóră
 Și cântau in glasul lor
 Cu un ton rêsunător:

„Mâncaoar purdalnica
 „Pe sêcréta de Gherla
 „Că sunt astăzi în trênsa
 „Chiar pré mulți Măria Sa“!

Atuncea din întemplantare
 Bivolii s'au adunat
 În o mare adunare,
 Vreau s'alégă deputat
 Ér bivolul mai cornut
 Țice: și n'ați mai tăcut?

Ascultați ce-oi cuvânta
 Apoi vă puteți certa:
 „Nu mai poți eși din casă
 „Se nu-ntêlnești cinci sau șesă
 „Trêntori cu nasul roză
 „Titulați Măria Ta!“

Un bravo din bivolime
 De resuna tot piațul,
 Ér echo din țigănine
 Răspundea; io-mi țineam nasul
 Căci, stând între coconițe
 Mirosea a lubeniță.

Și aceste bidigane
 Id est: Măriile sale,
 Au două feliiuri de haine:
 Unele au bumbi și zale,
 Vucle și șlepuri moderne
 Și în mână țin naphernô

Altii aũ rochie negre
 Cu bumbi mulți și pre sub iele
 (Când e cald) mai au o piele
 Cam grosută prea firește
 Căci, cine-i lângă Szabou
 Reclamă piele de bou.

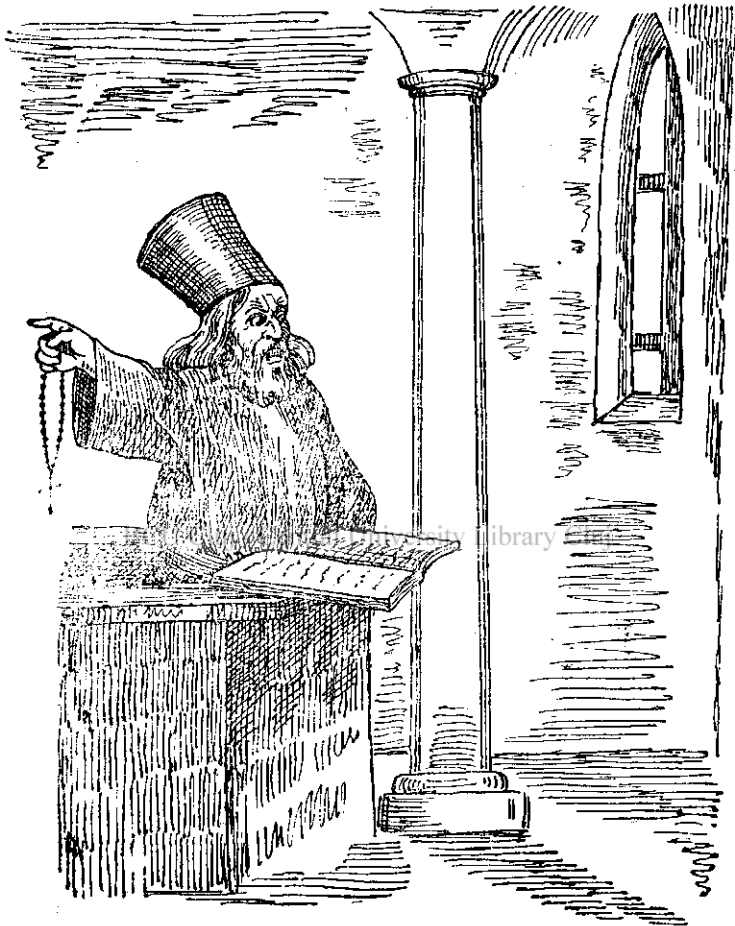
Bravo, strig' acum clericii
 Cari fiind la preumblare
 Și chiar treceau pe aici
 Aușiră vorba mare
 Eșită din glas de cióră
 Care de sus se pogoră.

Ei, creșind că-i duhul sânt,
 S'au pus a cânta în cor
 De gândeați că pre pământ
 A venit un târător
 Ce samênă — cam așa
 Cu un sânt Măria Sa.

Cum stau ei colo-n genunți
 Cu facia câtră pământ
 Écă vine dintre munți
 Un atare om — nu sânt
 Și le Țice într'o dóră:
 Sculați bre, că sântii-s cióră!

Vêșind asta clericușii
 Începură a tuși
 Și a'și freca ca greurușii
 Pólele reverenșii
 Și — hait în pași mici fi mari
 Spre plăcutul seminari.

Cuvântarea ieromonachului Coliva la slobođirea robului Lazar și instalarea protopopului Dr. Maier în protopopiatul Seliștei.

Lazăre scólăte, iați patul teu și te cară
că alt stăbănog vine. Joan Cap. 5 Stich 8.

Jubitilor credincioși în Foltea! Voi orbi, schiopi, și uscați din tractul Seliștei, bucurați ve! Bucurați ve și ve vese liți, că asta-i ȓiua, in care orbul luminează în întunec, schiopul caută coborișul și uscatul așteaptă, ca se auȓă cucul cântând pe clómbă verde! Bucurați ve și ve veseliți iubitilor frați din jurul Foltei, că dumneȓeul neputințelor din strada

Măcelarilor s'a îndurat a ve trimite omul, după care bolnavul din scriptură, 20. de ani a aşteptat lângă lacul Vifterzdei!

Ce e drept, popa Borcea v'a aruncat d'atâtea ori în lacul Foltei, care se asemănă cu lacul Vifterzdei, dér voi tot nu vedeți, tot umblați cu două bețe, și tot n'ați înverdit. Ađi v'a sosit însă omul mântuirii vóstre, marele doctor Maier. Acesta are darul de sus și tária de jos d'a se uita la voi cum zăceți bolnavi lângă lacul Foltei, și d'a aştepta mai bucurios până-ce sécă lacul, decât se ve tulbure apa!

Dér e și timpul, fraților în Foltea, ca se scăpați odată din lăzăretul, ce pițigoismul l'a introdus în hotarale constituțiunei nóstre bisericesti. Destul v'a ținut fariseii și vameșii din strada Măcelarilor 3. ani în lazaretul lui Lazar, un timp destul de îndelungat, pentru-ca cri-care marhă se se însănățeșoze saũ s'o ia dracul!

Trei ani a curat Lazar, vestitul veterinar biblic, destul la voi, de v'au pocnit cóstele, pănăcând glasul de sus s'a auđit în Telegraful Roman strigând: Lazăre iați patul teũ și te cară, că alt slăbănog vine!

Și óre voi v'ați însănătoșat? Un drac! Au dór cugetați că pe cei din strada Măcelarilor îi dóre capul de sănătatea vóstră? Alt drac! Sau chiar credeți că-n Răhău cresc prorocii ca-n Nazaret? Toți dracii!

Pentru ce dar obrazele vóstre plesnesc ađi de bucurie?

Eu ve gícesc bucuria. Bucuria vóstră e bucuria olariului când și-a restornat carul. Tractul protopopesc al Seliștei, după o ametală administrativă de trei ani a pestilentiarului administrativ Lazar, infățișeză ađi carul restornat al olariului: Unde te uiți nu veđi alta decât hírbe! În tot tractul Seliștei, scóla-i hírb, în lăđile biserecilor sũnt hírbe, fondul protopopesc e un hârbariũ, disciplina tractuală hírb, popii cu bərbile hírb, das-

călii cu leafa hîrb, procesele divorțiali hîrb, moralitatea publică hîrb. Hîrb și iară hîrb, nimica alta decât hîrbe încâtrau'ți întorci ochii prin tract!

Lazar, universalul administrator al tuturor protopopiatelor părăsite, acel geniu al necapacității ortodoxe, dup'o administratură de 3 ani va dus acolo, unde era lumea înaintea de facere: La nimica! Lazar v'a cunoscut pe voi, fraților în Foltea, cine sînteți și ce aveți se ve faceți. El administrându-ve a împlinit numai scriptura, care ăice: „Din nimica ești și nimica te vei face!“ Nimica v'a făcut și și-a plinit misiunea ce avea, pentru-că se știti: Ținta administrațiunei, ce emanează din strada Măcelarilor, nimica este!

Dar și nimica la care v'a adus Lazar și are folósele sale. Nimica e bună la ochi și voi, cari la alegerea de protopop n'ați fost în stare a ve deschide ochii, aveți lipsă de nimica. Nimica e bună la stomach stricat, și voi, cari în părțile acestea ați fost îndatinați a mánca religiunea cu lingura, v'ați stricat stomachul!

Ș'apoi ochii ca ochii, stomachul respunde. Ce faceți voi — ve'ntreb — c'un stomach stricat în era pițigoismului, în care credința în nemurirea stomachului s'a ridicat la rangul de dogmă?

Acum, fraților în Foltea, Lazar se duce din Seliște, duces'ar sfărăind: Dr. Maier vine, venirear ca racul!

Și știți voi cine-i Dr. Maier?

Doctor Maier și-a crepat ochii în Răhău, a supt cerneala în gimnasiul săsesc din Sibiiu, s'a hrănit din frica lui Dumneđeu în tirla berbecilor din strada Măcelarilor și s'a botoșit doctor în filosofie de tirlași îmbrăcați în frac din Germania. El e om blând și tolerant față de ori-ce netoleranță. Iubește

mai bucuros o femeie tinără decât un bărbat bătrân, și de aceea inclineaza cu desevirșire la regimul pantofului.

Esta-i Dr. Maier, uitative la el!

Eu fraților în Foltea, decât chiar ve place, ve gratulez la noul vostru protopop. Nu cereți însă dela mine, ca se ve învidiez pentru fericirea ȃilei de aȃi. Nu, fraților, pentru-că după cum y'am arătat mai nainte, Lazar v'a adus la nimica, și din nimica numai Dumneȃeȃ a putut face ceva. Când ar fi fost însă Dumneȃeȃ din Răhău, atunci ve asigur, că aȃi n'ar fi gata cu facerea lunei!

Asta-i credința mea, și decât voi credeți alta, credința vóstră ve va mântui. Una s'o știti dela mine: Dr. Maier nu ve va tulbura apa din Foltea! Iar dacă voi pretindeți tulburarea apei din lacul Foltei, atuncea ați greșit mult, că n'ați ales pe sócrăsa de protopop. Amin!

Urzică Scandalografescu.

Sute de învățatori români au flămândit și-n est an, șesă săptămâni, la cursurile de limba maghiară pentru idea statului lui Bolond Miska. În Keresztur, Cluj, Arad, și mai știe Sfântul Haralampie, protectorul ciumei, unde, s'a ținut și-n est an, cu învățătorii români un lazaret de șesă săptămâni, pentru ca se se curțe de lepra lui Grădiștean. Atotîntunecătorul instrucțiunei publice din Ungaria și agentul de decorațiuni pentru indiviți, cari merită Gherla, pseudohunul Trefort, și-n est an a băgat mâinile lui Szapáry în pozonariul prostiae-adscriptului țărean, a scos pentru fiecare învățătoriu dela cursul de limba maghiară 70. cr. la ți, și punându'i un abecedariu maghiar dinnainte i-a țiș: Mănăncă ori creapă!

Nu știu ce sôrte a ajuns pe ceialalți muritori de fôme ai ideii de stat maghiar prin Keresztur Cluj etc. Învățătorii dela cursul limbei maghiare din Arad, o sută la număr, au produs însă cu cei 70 cruceri la ți, primiți din vistieria de-

ficitelor Ungariei, o revoluțiune economică în piața reședinței Înnapoimergătorului Joan. Abia aș aruncat cei o sută de capitaliști fondurile lor în piața Aradului, și ciapa nota la burza cofărițelor cu rădăcini de valoare 50% preste pari: castraveții murați, îndatinați în alte timpuri a servi ca pertinențe la b'ftec și alte fripturi, nu s'ar fi dat p'un boș: și ôlele cofărițelor cu fasole verde, se încujuraș de eroii lui Ađibuchevede mai amar decât odiniôră Plevna de Muscani și Români. Oricare alt flămând s'ar fi încumes a sparge cereul gardei leșiuat spre ași expugna o porție de fasole, s'ar fi pomenit c'un bombardament de bucôvne maghiare-n cap. Șese săptămâni n'a îndrăznit nime în piața Aradului a se apropia de ciapă, castraveți murați și de ôlele cu fasole fértă. Atâta ciapă, castraveți murați și fasole s'aș metamorfosat est an, sub durata cursului de limba maghiară din Arad, în idea de stat maghiar, încât, când s'ar vedea claie pe grămadă, Cimborasso ar infățișa un mușunoiș de furnici prelângă acel colos.

Încuartirați aș fost cei 100 de fitori honveđi ai alfabetului lui Arpad în „Polgari Iskola“ din Arad, și pagubă că Uchatius a murit innainte d'a face experiența, ce bombardament sânt în stare, într'o singură nôpte, a produce o sută de tunuri, de simplă construcțiune, dér umplute cu ciapă, fasole, și astupate cu fișag de castraveți murați. Teribilele zguduituri ale bombardamentului, aș pus numai zidurile deta „Polgari Iskola“ din Arad pe gânduri, dér tótă vecinătatea acestui institut, în depărtare de mai mulți chilometrii, n'a închis șesă săptămâni un ochiș.

Professori de limba maghiară dela cursul învățătoresc din Arad, popa Sturza din Seprôs și protosimplitiis Goldiš, când ș'ar întempla ca se se decoreze cu ore-care orduri pentru merite, acelea ar trebui se li se achețe de nas, pentru-că nș

ori-care nas posedea tăria spirituală d'a suporta, trei ore pe di, mirosul de prav, ce 100 de tunuri au produs, într'o noapte ca'ntralta, în decurs de șese săptămâni, în sala prelegerilor din „Polgari Iskola“ !

Resultatul cursului de limba maghiară, sub conducerea firmei Sturza & Goldiș în Arad, se poate exprima prin două sentințe :

1. „Polgari Iskola“ din Arad, în decurs de șese săptămâni, atâta s'a inficiat cu miros de salmiac, încât nu se poate desinficia cu totă tâmăia, ce într'un an se produce în Smirna.

2. Cu studiile, ce 100 învățători români au făcut est an în limba maghiară la cursul din Arad, nu scoți o mătă de după cuptoriu.

Înțeleg buna năzuință a fratelui Trefort, d'a da poporilor nemaghiare din Ungaria ocașiunea, ca se învețe limba statului. E și absolut necesar, ca fiecare împiegat al corônei St. Stefan se cunoscă limba statului. Dcă însă fratele Trefort pörtă în ceafa înstrucțiunei publice a Ungariei pumnul maghiarisării, și cugetă, ca și fratele Beksics, d'a crea prin mijlocirea cursurilor învățătoresți de limba maghiară o Ungarie unită în simbolul gramaticei lui Bolond Miska, atunci nu'l înțeleg cum începe opera sa dela codă, și se încercă a maghiarisa marginile, pănăcând centrul Ungariei, Budapesta, e ori ce'ti place numai maghiar nu, și nu va fi neci atunci, când Trefort 'și va serba iubileul de 10.000 de ani ca șef al înstrucțiunei publice în Ungaria.

Fratele Trefort și Beksics trăiesc ambii în centrul Ungariei, în Budapesta. Se presupune deci, că ambii cunosc capitala Ungariei. Cine cunoste însă capitala Ungariei, și crede, că acesta e ađi maghiară, sau că în 10.000 de ani va deveni

maghiară, acela poate sigur concura cu 10. părechi de boi la prostie.

Eu asigur pe fratele Trefort și Beksics, că până-i còda cu porc, și codubatura cu còdă, Ungaria nu vede din Budapesta o cetate maghiară. Nu, de 7. ori 77. nu! Și decă mâne, sau preste de 7. ori 77. de ani, vin Turcii sau Mușcanii și risipesc Budapesta, istoria va povesti numai d'o a doua risipire a Erusalimului!

Frații r Trefort și Beksics! Numerați edificiile, cari dela dualism încòce s'aũ zidit în Budapesta, și decă, afară de edificiile publice ale statului, zidite din sudòrea naționalităților nemaghiare, aflați 10, ale căror proprietari sunt propriu ȓis Maghiari iar nu Jidani, atunci fiți siguri, că acele 10. edificii sũnt cu bani jidovești atare împovărate, încât sũnt sigure contra ori-cărui cutremur de pământ!

Numerați fraților Trefort și Beksics firmele neguțătorești, propriu ȓis maghiare din Budapeste, și decă spre acẽstă operațiune matematică nu ve ajuns cele 10 speții ale degetelor dela mâni, faceți un împrumut de stat la degetele dela picioare, și fiți siguri, că spre a ve convinge câte firme neguțătorești, propriu ȓis maghiare, posede capitala Ungariei, n'aveți lipsă de tòte degetele dela mâni și picioare!

Clasificați, fraților Trefort și Beksics, marfa comerului propriu ȓis maghiar din Budapesta, și veți afla, că fii lui Arpad, în pretinsa lor capitală, negustoresc numai cu officii publice, cu decorațiuni, și-n păduricea capitelei, prin copii servitorilor maghiari, cu apă rece. Tot celalalt comerciu în capitala Ungariei se află în mânilor fiilor lui Avram, Jacob, și Isac!

Facitive, fraților Trefort & Beksics, pe câteva ȓile óspeți ai cafenelei din hotelul „Regina Elisabeta“. Ocupați una din

cele trei ferești de cătră stradă, sau tóte trei, și țintiți-ve ochii la edificiul de vis-a-vis, așa botezatul „Franklin Tarsulat.“ În parterul acestui edificiu veți observa o prăvălie cu produse d'ale musei maghiare. O tablă ve spune, că aci se vînd: Nemzeti Hirlap, Vasárnapi Ujság, Politikai Ujdonságok, Iogt-domanyi Közlöny, A Nép Zaszloja, Képes Néptár și Közérdek. Citative șapte zile-n septămână, neînterupt, la ușa, care duce în acea prăvălie, și eu ve asigur, că mai curênd ve ies ochi-decât vedeți pe cineva ieșind din acea prăvălie, care a cumparat v'runul din produsele expuse acolo spre vîndare. Mergeți însă ori în care și la expediția lui Pester Lloyd, Pester Journal, sau la expedițiunea celei mai miserabile foi jidovești, pe timpul când se edă, și decă ajungeți a căpêta un exemplar, fără ca se vi se turtească cóstele în inbulzala publicului, lăudați pe Dumnezeu întru cei de sus, că v'a dăruit cu atari cóste!

Mergeți, fraților Trefort & Beksics, la burza de cereale de pe Cheul Dunărei, în Cafe Lloyd, și decă, între miliónele de hecto de cerealii, se vînde un singur hecto de ovăs în limba statului, atunci eu me obleg a sui acel hecto de ovăs, grăunte de grăunte, în vîrful muntelui Cimborasso, etc. etc.!

Așa stăm cu capitala Ungariei, și decă, fraților Trefort și Beksics, credeți, că, sub atari relațiuni, ați realizat idea de stat maghiar în Budapesta, atunci suiți ve în castelul Buda, băgați ve întru-n tun d'ale lui Krupp, comandați apoi, ca se puste cu voi cătră Orient, și lăudați ve, c'ați meritat o pus-catură de prav pentru salutea Ungariei!

Da, diceți voi fraților Trefort și Beksics: Jidanii sînt buni patrioți!

Aveți tótă dreptatea! Jidanii sînt buni patrioți, pănăcând mai află la voi atâta pele, care merită, ca se v'o tragă preste urechi!

Jidanii sânt ađi în Ungaria tot acei patrioți, cari în timpurilelui Faraon, au fost în Egipt. De aceea lăsați mâne pe sultanul Abdul Mufti Cărămidă, ca se stăpânescă în Ungaria, și Jidanii, acei buni patrioți maghiari de ađi, mâne sânt cei mai buni patrioți turcești. Marii patrioți maghiari dela Pester Lloyd și consorți de ađi, mâne ve vînd coróna Ungarici pentru-n cățul de usturoi!

Voi credeți fraților Trefort și Beksics c'ați maghiarisat cetățile ș'acum vine rîndul la massa poporului naționalităților. Se ve ajute Dracul, ca se maghiarisați massa naționalităților precum ați maghiarisat Budapesta. Eă sustîn însă, fraților Trefort și Beksics, și ve asigur, că voi nu maghiarizati a mia parte đin massa naționalităților, și ve ved încărcati cu haine părăsite și strigând pre sub porțile din strada Vațului: „Nix zu handeln“?

De aceea lăsați ve de maghiarisare fraților Trefort și Beksics. Studiați mai bine istoria, și ve veți convinge, că acele naționalități, ale căror massă v'ați propus a o maghiarisa, v'a scăpat în 1683 din jugul Turcilor, pănăcând pe întreg acest pământ nu affi o glie, care, pentru salvarea patriotismului, s'a udat cu sânge ovreiesc!

Privitoriü la învățătorii români, ve đic fraților Trefort și Beksics: Adunații la cursurile de limba maghiară, când și unde ve place. Învățați limba maghiară, pentru-că au lipsă de ea. Nu credeți însă, că acci învățătorii români sânt capaci d'a face din ei asemenea croi în patriotismul maghiar, precum sânt cei dela Pester Lloyd și consorți, cari, fără ca se observați voi, au pus adevăratului maghiarism lanțul în gât și'l Jăcă: Ursul!

Învățați pe învățătorii români bucóvna maghiară, pentru-că studiul lui A B C a ajuns în dılele nóstre la o însămăntate

strategică. La Sadova au învins prorocii lui Ađibuchevede. Și decă, fraților Trefort și Beksics, voiți a face din învățatorii naționalităților eroi dela Sadova, dațile în cursurile de limba maghiară ocașiunea, d'ași câștiga cultură, iar nu le nimiciți naționalitatea, și atunci, când această patrie maghiară va fi în pericol, puteți conta sigur la victoria bucóvnei. Nu faceți însă din învățatorii naționalităților gunoiu patriotic, de care ați făcut în Budapesta, pentru-că altecum cursurile învățătorești de limba maghiară ve duc la: Mohacs!

* * *

Metropolitul nostru ș'al acelora, care'l plac, Dr. Miron, în zilele acestea a fost sorocit cu pecete la Budapesta. Aici Tisza, cu provocare la beneficiile fondului de dispozițiunii, i-a demandat, ca se plece la Seghedin, și, cu puterea cercu-larelor sale, se demustre Înaltului Nostru Monarch, că Românul nu-i Croat.

Metropolitul nostru pățind acuma-i anul în Hațeg, ca țiganul la prânđul nașuso, n'a plecat din Budapesta d'adrechtul la Seghedin, ci, venind p'acasă, și-a luat ce-i trebuie în straiță ș'apoi a plecat.

Puterile fondului de dispozițiuni sânt nemărginite. Metropolitul Miron va convinge pe Înaltul Nostru Monarch, despre fericirea Românilor sub regimul lui Tisza. Când însă poporul român ar avea ce'și băga în straiță, ca se pótă călători la Seghedin, sigur ar face pe metropolitul Miron, ca se'și bată gura!

Telegrame particulare ale Calicului.

Timișóra 29. Septembre. Tisza, mulțămind reprezentanței comunale d'aici pentru botezarea noului pod preste canalul Bega: „Podul lui Tisza Calman“, și-a exprimat dorință că, decă Timișorenii se pricep la construirea de poduri, și vor ai face serviții, atunci mai bine se-i facă un pod preste chestiunea croată, și, decă e posibil, unul mai sigur decât cel ce duce preste canalul din Elöpatak.

București 30. Septembre. Primministrul Brătianu a sosit în dilele acestea din Evropa, cu pacea-n straiță, la București. Decă Conservatorii au drept, că Roșii, pe ce pun mâna, numai scapă, atunci Evropa, până-i cucul, nu mai vede pacea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vîrful Grópei 30. Septembre. Comitetul expozițiunei naționale române din 1881 dela Sibiū, visând adi nópte că și-a dat socoteala, s'a pomenit c'o mușcă-n socoteală. Nime nu știe încă de pe a cui căciulă a căđut musca. Din incidentul acesta, vițalul premiat al lelei Mia din ulița Cățelei, devenind la maturitatea de boű, a propus scontrarea căciulelor tuturor membrilor din comitetul expozițiunei, ca se se constateze: Căruia din acei membrii îi lipsește musca de pe căciulă?

Un biftec ascuns.

Birtaşul: Poftiți, aici e un biftec cu ou!

Óspele: Oul îl vöd, dér unde-i biftecul?

Birtaşul: Biftecul e sub ou!

De cinste.

Boerița: Fôrte frumos Ieniță, că v'ați adus aminte și de noi. Ați avut cules bun est an!

Țăranul: Da, avem berechet, și porcii nu le mănă. De aceea am cugetat în mine: Dule cinste la boerița că mai capeți ș'un bacșiș!

Deslușire.

— Cum păcatele căduși în apă vecine, când p.este vale-s două scânduri punte?

— Fórte ușor părinte! E prea adevărat că-s două scânduri punte preste vale, dér eū am voit se trec pe a treia.